

มทากัย จากการทุจริต ฉ้อโกง

สองปีที่แล้วสำนักงานไพรซ์วอเตอร์เฮ้าส์คูเปอร์ส (PricewaterhouseCoopers) ได้ทำการสำรวจอาชญากรรมทางเศรษฐกิจทั่วโลก (Global Economic Crime Survey) และเผยแพร่ให้แก่สาธารณชนทั่วไปที่สนใจได้รับทราบ ประเด็นที่น่าสนใจที่สะท้อนจากผลสำรวจก็คือ ผู้ถูกสำรวจส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการทุจริตฉ้อโกงในอเนกชนมีแนวโน้มสูงขึ้นจากการติดตามข่าวเศรษฐกิจพบว่า ความเห็นดังกล่าวตรงกับความเป็นจริงไม่น้อย แม้หลังวิกฤติการเงินในเอเชียจะมีการเผยแพร่และส่งเสริมเรื่องบรรษัทภิบาลอย่างจริงจัง หลังเกิดกรณี Enron และ Worldcom ในสหรัฐอเมริกาและรัฐบาลสหรัฐฯ ได้มีการปรับปรุงกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ในตลาดทุนเพื่อป้องกันการทุจริตฉ้อโกงและเอารัดเอาเปรียบแล้วก็ตาม ก็ยังมีเรื่องราวการทุจริตฉ้อโกงเกิดขึ้นมากมายในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ที่สำคัญคือแต่ละกรณีที่เกิดขึ้นสร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อองค์กร ธุรกิจ นักลงทุน และบางกรณีรวมถึงประเทศชาติ

อเนกชนที่น่าสนใจ

มีคนตั้งข้อสังเกตว่า แนวโน้มการทุจริตโกงกินเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกรณีของประเทศไทย หลายปีที่ผ่านมา คนไทยจำนวน

ไม่น้อยกำลังสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ผิดๆ โดยพยายามสร้างทัศนคติใหม่ที่ว่าทุจริตโกงกินไม่เป็นไร ขอให้กินแล้วแบ่งปันให้บ้างก็ใช้ได้ ไม่ว่าจะสิ่งใดที่แบ่งปันมีค่าเหมือนเศษขนมปังที่โยนให้ปลากิน นอกจากนี้ คนไทยอีกจำนวนไม่น้อยที่นิยมชมชอบคนร่ำรวย ไม่สนใจว่าคนร่ำรวยที่ตนยกย่องให้เกียรติร่ำรวยมาจากการโกงกินเอารัดเอาเปรียบ หลบเลี่ยงภาษีที่ต้องจ่ายให้รัฐ ข้อสังเกตนี้มีโอกาสเป็นจริงและน่าห่วงขนาดไหนขอให้พิจารณาผลสำรวจตามตารางข้างล่างนี้

ประเภททุจริตฉ้อโกง	ประเทศไทย	เอเชียแปซิฟิก	ทั่วโลก
การใช้ทรัพย์สินในทางที่ผิด	29%	28%	30%
การทุจริตฉ้อโกงทางบัญชี	17%	13%	12%
คอร์รัปชั่นและการให้สินบน	24%	14%	13%
การฟอกเงิน	6%	3%	4%
การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา	11%	14%	15%
อาชญากรรมอื่น ๆ	13%	6%	7%

ที่มา : Global Economic Crime Survey 2007

ยังมีข้อสังเกตที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งว่า เมื่อการทุจริตโกงกินเป็นเรื่องยอมรับได้ คงมีคนหันมาโกงกินอีกมากมาย แล้วปัญหาสังคมคงตามมาแน่นอน แต่อย่าลืมว่า ไม่ใช่ใครอยากโกงกินแล้วทำได้ทุกคน ขึ้นอยู่กับโอกาส คนที่มีโอกาสคือคนที่มีความจำเป็น อยู่ใกล้ขีดช่องทาง ด้วยเหตุนี้ใครอยากได้อำนาจ อยากได้ตำแหน่ง ต้องใช้เงินซื้อหมด แล้วเอาเงินจากไหนซื้อ ก็ต้องหาช่องทางในทางที่ไม่ชอบเป็นส่วนใหญ่ ใครที่สนับสนุนค่านิยมโกงกินรับได้แล้วคิดอยากจะทำ อยากให้คิดใหม่หรือสำรวจตนเองว่าโอกาสมีมากน้อยเพียงใด ผลสำรวจตามตารางข้างต้นน่าจะบ่งชี้ได้บ้างไม่น้อยว่า เปอร์เซ็นต์ของผู้ทุจริตโกงกินที่อยู่ในระดับสูงก็คือ ผู้บริหารขององค์กร จึงไม่น่าแปลกใจว่า จากการสำรวจที่ผ่านมาแล้ว 4 ครั้ง สาเหตุที่ทำให้มีการทุจริตโกงกินในองค์กรระดับต้นๆ มาจากผู้บริหารระดับสูงกระทำเป็นตัวอย่าง

อายุ	36-55 ปี	70%
เพศ	ชาย	85%
ลักษณะการทุจริต	ทำคนเดียว	68%
ตำแหน่งในองค์กร	ผู้บริหารขึ้นไป	86%
อายุงานในองค์กร	2-5 ปี	36%
	> 10 ปี	22%
หน้าที่การงาน	1. ฝ่ายการเงิน 2. ฝ่ายปฏิบัติการ 3. ฝ่ายขาย	

แหล่งที่มา : Global Economic Crime Survey

บทกี่ยวจากการทุจริตฉ้อโกง

มีคนตั้งข้อสังเกตที่น่าคิดว่า ระหว่างการทุจริตโกงกินและการบริหารผิดพลาด กรณีไหนจะเกิดความเสียหายมากกว่ากัน บางคนเชื่อว่าการทุจริตโกงกินเกิดความเสียหายน้อยกว่า น้อยกรณีที่ทำให้ต้องเลิกกิจการ การบริหารผิดพลาด ระบบควบคุมไม่ดี ทำให้เกิดความเสียหายมากกว่า เช่น ความเสียหายที่เกิดจากการลงทุนในตราสารหนี้และตราสารการเงินอื่นๆ ของสถาบันการเงินในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ความเห็นข้างต้นเป็นเพียงข้อสังเกตที่ขึ้นอยู่กับแต่ละกรณีที่หยิบยกขึ้นมาพิจารณา ยังไม่มีการศึกษาถึงขั้นพันธังได้ว่ากรณีไหนทำให้เสียหายมากกว่า

ที่ชัดเจนแน่นอนจากบทสรุปของผลกระทบจากการทุจริตฉ้อโกงชี้ให้เห็นว่า ต้นทุนโดยรวมของการฉ้อโกงและคอร์รัปชันมากกว่า

“กลยุทธ์การควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการสร้างสภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดี มีการประเมินความเสี่ยง มีกิจกรรมควบคุมที่ชัดเจน นอกจากนี้ ยังต้องมีระบบข้อมูล รายงาน และการสื่อสารที่สามารถติดตามประเมินผล”

ความเสียหายที่เป็นตัวเงินโดยตรง นอกจากความเสียหายที่เป็นตัวเงินแล้ว ความเสียหายที่ไม่ใช่เป็นตัวเงินมีดังต่อไปนี้

1. ถูกเปรียบเทียบปรับและแทรกแซงจากทางการ อาจถูกระงับการทำธุรกรรมบางประการ
2. ถ้าเป็นบริษัทจดทะเบียน ราคาหุ้นมีโอกาสตก มูลค่าหุ้นลดลง
3. เจ้าหนี้ลดความเชื่อถือ ต้นทุนการกู้ยืมสูงขึ้น
4. ถูกค้าและเจ้าหนี้การค้าไม่ยอมหรือลำบากใจที่จะค้าขายด้วย
5. คนที่มีความสามารถไม่ยอมอยากอยู่ทำงานด้วย เพราะกลัวเสื่อมเสียชื่อเสียง

ในด้านส่วนตัว อาจจะต้องถึงขนาดติดคุก ติดตาราง แคมด้วยการสาปแช่ง นินทา และประจานจากผู้ได้รับความเสียหายอีกต่างหาก

ต้องบริหารจัดการกันแล้ว

ดูเหมือนเรื่องทุจริตฉ้อโกงจะกลายเป็นโรคระบาดทั้งในวงการธุรกิจและระดับประเทศ และนับวันจะสร้างความเสียหายที่มีผลกระทบต่อระดับสังคมและเศรษฐกิจโลก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงองค์กรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการจึงพยายามพัฒนากลยุทธ์หรือเครื่องมือการบริหารจัดการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตฉ้อโกงและความเสียหายซ้ำซาก เครื่องมือที่เห็นว่าจะต้องให้ความสำคัญคือ กลยุทธ์การควบคุมภายใน

กลยุทธ์การควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีการสร้างสภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดี มีการประเมินความเสี่ยง มีกิจกรรมควบคุมที่ชัดเจน นอกจากนี้ ยังต้องมีระบบข้อมูล รายงาน และการสื่อสารที่สามารถติดตามประเมินผล

หวังว่าเครื่องมือดังกล่าวจะช่วยป้องกันและลดอัตราโกงกินให้น้อยลง ถ้าจะให้ผลได้ดีขึ้น ต้องช่วยกันสร้างทัศนคติใหม่ให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางว่า “ไม่โกงก็รวยได้” หรือ “รวยได้ไม่ต้องโกง” M&W